

Remondi- kümnen raamatukogus

Kristina Pai

kogude direktor 20.01.2002–1.08.2017

Liisi Lembinen

arendusdirektor
direktori kt 1.01.2013–12.06.2016 ja
29.08.2018–14.08.2019

Kristhel Haak

kogude arenduse osakonna juhataja
alates 1.09.2020

Kertu Uri

kogude arenduse osakonna juhataja
kuni 31.08.2020

Ettevalmistused

Raamatukogu, mille avamisest 2022. aasta 22. veebruaril möödus 40 aastat, tegutses pikki aastaid kapitaalremondi ootuses. Ajal, mil ehitati Tartu linna kõige suuremat hoonet, oli üsna tavaline, et kõik ehitusmaterjalid ei jõudnudki ehitusobjektile. Seetõttu sai nii mõnestki raamatukogu seinast sõrme läbi torjata – segust oli seina jõudnud peamiselt liiv, sest tsement viidi kodusele ehitustandril. Remonti oodates olid paljud põrandaugud halli, nn MacGyveri-teibiga kinnitatud, et keegi narmendava reliini taha ei komistaks (ja kui teip kulus, vahetati see välja uue teibiriba vastu). Lugemissaalide põrand oli katusest läbi jooksva vihmavee tõttu kummis, aknad ei pidanud tuult, ventilatsioon oli olematu jne. Eriti halb oli olukord hoidlate turvalisusega – automaatne tulekustutussüsteem tuli välja lülitada, sest selles kasutatav freoon kuulutati keelatud aineks. Sama hull seis oli lugejate ja töötajate turvalisusega ja kogu raamatukogu tuleohutusega – hoones puudusid nõuetele vastavad tuletõkketsoonid ja -uksed. Tuleohtlikkuse ja päästeameti korduvate ettekirjutuste tõttu otsustati lõpuks remondi kasuks.

Lisaks maja kehvale tehnilisele seisukorrale viitas remondivajadusele ka toimunud põhimõtteline muutus kasutajate käitumises ja vajadustes. Vahepeal olid tulnud internet ja e-kogud, kasvanud

oli rühmatöö tegemise vajadus ning raamatukogu kasutajad soovisid sotsiaalse suhtlemise ala. Lugejad ootasid, et raamatukogus saaks töötada ööpäev läbi. Kauaoodatud remont võimaldas uuendada kogu raamatukogu teenindus-kontseptsiooni, mille märksõnadeks said avatus ja kasutajakesksus.

Esimene suuremahulisem remont raamatukogus viidi läbi 2012. aastal, mil uuendati CO₂ heitme-kvoodi projekti raames raamatukogu ventilatsiooni, vahetati välja hoone aknad ning soojustati katus ja fassaad.

2013. aastal remonditi sotsiaal- ja humanitaarteaduste lugemissaalid ja raamatukokku paigaldati lift. See aitas liikumispuudega lugejatel kogudele paremini ligi pääseda (seni selline võimalus praktiliselt puudus). Remonditi ka Akadeemia tänava poolne sissepääs ja välistrepid ning Akadeemia tänava poolses tiivas ruumid TÜ kirjastuse jaoks. Renoveeritud lugemissaalid said uue mööbli.

2014. aastal algas massneutraliseerimiskeskuse rajamiseks esimese korruse ruumide remont. E-varamu projekti toel hangiti 2015. aastal massneutraliseerimisseade BookSaver ja kogude massneutraliseerimine sai alata.

Kõik need remondid ja ehitustööd olid aga vaid eelmäng kauaoodatud kogu hoone renoveerimisele. Tööde planeerimisel peeti alati silmas kaugemat eesmärki – uue kontseptsiooniga raamatukogu. Mitme aasta jooksul valmistuti kogu maja renoveerimiseks, kavandati kogude paigutust, ruumide asetust ja planeeriti kõigi eeltööde teostamise ajagraafikuid.

Kuna tegu on Eesti ühe suurima raamatukoguga, siis eeltööd kogudega olid mahukad. Tuli otsustada, mida säilitada, mida anda üle Eesti Hoiu- raamatukogule, mida digiteerida ja kuidas paigutada allesjääv, teades, et üks hoidlakorrus avatakse lugejatele.

Alustati kahekorruselise endise õppehoidla tühjendamisest – juba aastaid varem oli otsustatud, et eraldi õpikute kogu hoidmine ei ole vajalik, aga raamatud olid hoidlas alles. Seejärel töötati läbi mikrofilmide ja mikrofišside kogu, mille kasutus oli uue tehnika tulekuga marginaliseerunud. Järgnes mitmete kogude kolimine koos samaaegse korrastamisega: ajalehtede kogu kolimine B-korrusele (seni A-, B- ja teisel korrusel), kaardikogu kolimine teisel korrusel osaliselt teistesse ruumidesse. Väga suur töö oli terve hoidlaboksi suuruse reserv- ja vahetuskogu ning varukogu läbitöötamine C-korrusel. Reservkogu näol oli tegu aastaid läbitöötamist ootava nõukogude võimu poolt rekvireeritud varaga. Paljud väljaanded õnnestus tagastada endistele omanikele.

2013. aastal alanud ja vahepeal ajutiselt katkenud süstemaatiline töö reserv- ja vahetuskoguga C-korrusel jätkus 2015. aastal. Eelnevalt täpsustati nende kogude läbitöötamise põhimõtted, mis fikseeriti vastavas juhendis. 2015. aasta lõpuks oli reservkogu läbi töötatud. Vahetuskogu läbitöötamist alustati 2015. aasta sügisel ja töö jätkus ka 2016. aastal. Nende kogude läbitöötamise käigus leiti üllatuslikult palju väljaandeid, mis tuli TÜ raamatukogu kogudesse vastu võtta (eelkõige Estonica). Võõraste omanikumärkidega raamatuid pakuti omanikele tagasi. Eesti Rahva Muuseum näiteks oli väga huvitatud Liphartite perekonna

raamatukokku kuulunud raamatutest. Enim raamatuid tagastati korporatsioonidele Fraternitas Livienis ja Rotalia ning Eesti Juudi kogukonnale, Eesti Maaülikooli raamatukogule ja karskusliidule AVE. Raamatuid jagati ka väga paljudele asutustele ja organisatsioonidele (näiteks Tartu vanglale, Tartu Ülikooli instituutide raamatukogudele, Eesti Sõjamuuseumile jpt). Endisest reservfondist tagastati endistele omanikele või nende õigusjärglastele kokku 10 490 eksemplari.

Planeeritud suure remondi otseste ettevalmistustega alustati 2015. aasta sügisel. Tempot dikteeris teadmine, et ülikool soovis raamatukogu remonti alustada 2016. aasta suvel. 2015. aasta oktoobris algasid iganädalased remondikoosolekud.

Enne remonti tuli kokku pakkida:

- kolmel põhihoidla korrusel paiknevad väljaanded (igal korrusel 5 boksi pindalaga ca 700 m², arvestuslikult mahtus boksitäis raamatuid 8600 kasti ja see moodustas 344 euroalust);
- KHO hoidla väljaanded (4 boksi suurusega ca 400 m², mis paigutati keldris asuvasse varjendisse);
- kaardikogu;
- ajalehtede kogu (B-korruse hoidlas);
- mitmed veel läbi töötamist ootavad annetused;
- e-raamatupoe raamatud.

A-korruse avamise soovi silmas pidades hoogustus sügisel retrokataloogimine – avariiväljaanded pidid olema e-kataloogist leitavad. Enne remondi algust tuli hoonest kindlasti välja viia väljaanded, mis olid sisult vananenud või katkised. Läbi tuli mõelda, missugused kaartkataloogid tuleb säilitada ja millest võib loobuda, otsustada ajalehe Postimees kartoteegi saatus (anti üle ajakirjanduse õppetoolile). Enne remonti ja kogude pakkimist tuli lõpule viia mitmed mahukad tööd: ajalehtede kogu korrastamine, inventuur A-korrusel, Eesti trükise parima eksemplari väljavalimine ja vormistamine arhiivkogusse. Neisse töödesse panustasid lisaks teenindus- ja kogude arenduse osakonnale ka teised raamatukogu osakonnad. KHO hoidla remondiks oli vaja tühjendada nii õppehoidla kui

ka varjend, kus hoiti vana mööblit ja annetusi, sest varjendis plaaniti remondi ajal hoida KHO kogusid. Laopindadena kasutusel olevates ruumides alustati pakkimist 2016. aasta kevadel. Tööd alustati varjendist, kust liiguti edasi teistesse ruumidesse. Juuni lõpuks oli pakitud 96 euroalust seni vastu võtmata annetuste ja e-raamatupoes müümiseks mõeldud väljaannetega. Valmistuti kaardikogu kolimiseks ja paralleelselt kogu eelpool nimetatuga käis kogu aeg tegevus C-korrusel. Toimus kõige pakkimine ja samaaegselt vaadati, mida saata puhastusse, mida tuleb üle kontrollida, mida suunata e-raamatupoodi müügiks ja mida saata Eesti Hoiuraamatukokku. 2016. aasta kevadel saadeti Eesti Hoiuraamatukokku kokku 30 euroalust.

Ja hakkaski peale ...

Raamatukogu suleti lugejatele 2016. aasta 23. juunil. Mõnda aega kulus veel maja tühjendamiseks mööblit ja euroalustest ning remont võiski alata.

Remondi läbiviimiseks oli koostöös ülikooli kinnisvaraosakonnaga tehtud hulgaliselt riigihankeid: lisaks remontija leidmisele korraldati hanked ka kolimisfirma valimiseks ja mööbli, tehnika ning RFID-põhise turvasüsteemi jm vajaliku ostmiseks. Peale ehitusfirma selgumist (hanke võitis AS YIT Ehitus) algasid üksikasjalikud läbirääkimised, kuidas remonti läbi viia. Lepingu kohaselt tuli hoones välja ehitada tuletõkkesoonid ja evakuaatsiooniväljapääsud, paigaldada mitmed liftid, rekonstrueerida tugev- ja nõrkvoolu- ning tehnosüsteemid, ehitada välja hoidlate gaaskustutusüsteem ning teostada kogu majas üldised ehitus- ja viimistlustööd. Lisaks tuli värskendada ka hoone ümbrust. Ehitustööd jaotati etappideks ning loodeti, et kogu hoone saab vastavalt lepingule renoveeritud 2017. aasta sügiseks.

Kuna raamatukogu puhul on tegu viiekorruselise 26 600 m² suuruse hoonega, ei olnud ülesanne sugugi lihtsate killast. Kergemaks ei teinud olukorda ka see, et hoonet oli varem aeg-ajalt remonditud: igal remontijal oli paraku oma käekiri ja dokumen-

tatsioon varasemate tööde kohta ei olnud täielik. Ehitaja soov oli korraga kätte saada maksimaalselt suur ruum, et alustada töid võimalikult mitmes kohas korraga. Raamatukogu peamine soov oli avada maja lugejatele võimalikult kiiresti. Tahtsime jätta remondi ajaks töötajad majja ning jätkata igapäevast tööd (komplekteerimine, kataloogimine, infoteenindus, konserveerimine-restaureerimine, digiteerimine, töö e-kogudega, RFID-turvaribade kleepimine umbes miljonile raamatule jm).

Arutati mitmeid variante. Esmalt oli plaan jätta suur osa kogudest ja mööblit majja, teha remonti etappiisilisel ja lõpetada kõik tööd umbes pooleteise aastaga. Siis räägiti kahe korruse peaaegu täielikust tühjendamisest, et ehitaja saaks korraga kätte suure ruumi, tähtajaks endiselt ligi poolteist aastat. See variant läkski tõesse.

Otsustasime, et kõik töötajad jäävad majja, kuid osa kogusid ja mööblit viiakse majast välja. Samaaegselt alustati nii kogude pakkimist hoidlates kui ka töötajate järkjärgulist kolimist ühe korruse võrra kõrgemale ja mööbli transportimist nii maja sees kui majast välja. Korraga pidid tühjaks saama nii üks hoidlakorrus kui ka korrus, kus paiknes suurem osa tööruume. Töötajate uued töökohad sisustati kolmanda korruse individuaaltöökabiinidesse ja lugemissaalidesse, seejuures tuli tagada arvutivõrk jm vajalik. Olime veendunud, et kolimine on lühiajaline. Suur osa mööblit viidi ülikooli hoiupinnale, väärtuslikum jäi majja ja toimetati lugemissaalide korrusele, osa mööblit utiliseeriti. Sel ajahetkel oli veel ebaselge, kas uue mööbli ostmiseks jätkub raha või ei.

A-korruse hoidla kogud pakiti kastidesse ja koliti osaliselt kolmandale korrusele (alustasime RFID-turvasüsteemi juurutamist), umbes pool miljonit raamatut paigutati renditud üüripinnale linna servas. Vähem kui kuu ajaga saime raamatukogu kaks korrust tühjaks tehtud ja ehitajatele õigeks tähtajaks (juuli 2016) üle antud. Kogusid pakkis kolimisfirma AVA-Ekspress. Enne, kui viimased kastid hoidlaist euroalustel välja said, alustasid ehitajad juba pörandakatete ülesvõtmist ja säde-

meid pilduva ketaslõikuriga torude eemaldamist. Tundus, et töö läheb suure hooga käima. Tegevus oli planeeritud kolmes etapis: 2016. aasta suvekuudega pidid korda saama esimesed kaks korrust (nn suure saali korrus ja hoidla ülemine ehk A-korrus) ja sügisest pidi see osa avatama lugejatele. Sügisest kevadeni pidid tööd jätkuma ülejäänud hoidlates ja järgmisel suvel, s.o 2017. aastal, oli kavas remontida viimane, lugemissaalide korrus. Nii oleksid lugejad kannatanud kõige vähem – majja ei oleks nad pääsenud vaid kahel suvel. Tõsi, paljud kogud pidid paratamatult jääma pakituks pikemaks ajaks, sest hoidlate remont ja kogude lahti pakkimine ning tagasi paigutamine on väga ajamahukad. Remondi ajal said lugejad kasutada vaid 1/16 raamatukogu kogudest – lugemissaalide raamatuid ja neid, mis deponeeriti kasutajate vajadusi silmas pidades enne remonti erialaraamatukogudesse.

Kui remont algas, tehti esialgu kõike suure kiiruga ja igas nurgas. Siis aga, suve edenedes, jäi elu aina vaikselt. Kohati midagi nagu toimus, vähemalt

tolmu ja müra oli mõnel päeval päris korralikult. Raamatukogurahvas tegi oma igapäevast tööd edasi, graafiku alusel kleebiti lugemissaali raamatutele RFID-elemente. Kuigi remondi tõttu oli ventilatsioon välja lülitatud ja töötingimused seetõttu väga rasked, töö edenes. Kolimisfirma pakkis järgmistel hoidlakorrustel kogusid, et vabastada ehitajale uusi pindu. B- ja C-korruse kogud pidid remondi ajaks majja jääma ja vastavalt remondi edenemisele oli plaan neid hoidlabokside kaupa edasi-tagasi nihutada – remontimata ruumidest remonditud ruumidesse.

2016. aasta suve lõpupoole hakkasid remonditööd viibima ja ilmselgelt ei olnud ehitaja oma töödega graafikus. Üüratu liftiauk laiutas juba mitu kuud läbi viie korruse. See kõik tähendas meie ja lugejate jaoks kaotatud aega. Hakkasime aru saada, et loodetud ajal me raamatukogu avada ei saa – selleks ei anta lihtsalt luba, sest keskkond ei ole ohutu. Järjest hakkas ilmne erinevaid probleeme – küll oli põrand valatud valesti (vale segu, praod sees), küll oli majaesine plats vale kaldega jne. Ühel päeval

avastasime, et ülemise korruse hoidla põrandat valades lasti osal segust voolata alumisse hoidlasse, milles raamatud alles ootasid pakkimist. Põrandas oli auk, mille ehitaja oli enne segu valamist sinna ise teinud. Vaid imekombel ei saanud ükski raamat värske seguga kahjustatud.

Kätte jõudis 2016. aasta sügis ja lugejad ootasid maja avamist. Lepingujärgselt oleksid 3. oktoobriks pidanud valmima lugemissaalid, konverentsisaal, avahoidla ja fuajee. Tegelikult oli tehtud lubatud töödest alla poole ja mõistagi raamatukogu lugejatele avada ei saanud.

Avamise tähtaeg lükkus mõned korrad edasi. Olime veel lootusrikkad ... Peagi sai aga selgeks, et niipea remont valmis ei saa. Oodati, loodeti, kuni 2017. aasta jaanuaris leping lõpuks üles öeldi. Algas pikk seisak, mis ehitusfirma ja ülikooli vaheliste vaidluste tõttu möödus kohati turva-meeste valve all. Kujunenud veidras situatsioonis heitsime tragikoomilise olukorra üle nalja oma jõulupeoks UTLIB teatri trupiga tehtud filmis

„Me ehitame maja“. Filmi avalikustamine oli teatud perioodil probleemne, sest see oleks võinud mõjutada ülikooli ja ehitusfirma kohtulahendit, kus mängus olid suured summad. Nii tekkis remondi jooksul mõistetavatel põhjustel ka tsensuurikaasus.

Kujunenud olukorras tuli kohaneda uue olukorraga. RFID-turvaribade kleepimine pidi jätkuma, sest sellega tuli igal juhul valmis saada enne remondi lõppu. Avahoidla valmimisel oli oluline, et saaksime kogud võimalikult kiiresti sisse tuua. Nii hakkasime kaste ümber kolima – tööme laost juurde autotäite kaupade kaste uute, ilma turvaribadeta raamatutega. Selleks, et maksimaalselt raamatukaste ära mahutada ja et töö jätkuks, kolisime uuesti ka majja jäänud mööblit – seekord majast välja ajutisele hoiupinnale. Kokkuvõtvalt: kui remont tõi kaasa palju tööd, siis remondi venimine tõi omakorda vajaduse tehtust paljugi ümber teha – tuli uuesti liigutada suures osas mööblit ja kogusid. Paljusid raamatukaste olime pidanud juba teist korda hoiupinnale vedama – enne remondi eest varjule, siis tagasi raamatukokku RFID-ribade kleepimiseks

ja siis uuesti hoiupinnale, et veel töötlemata raamatutele ruumi teha.

RFID töövoole lisandus alates 2016. aasta 3. oktoobrist kõigi osakondade jaoks ka töö lugejateeninduses, et hoida pikemalt lahti mitmeid erialaraamatukogusid.

Kogu remondi vältel jätkus mitme osakonna igapäevatöö: komplekteerimine, kataloogimine, liigitamine, lagunenud raamatute restaureerimine, ülikooli töötajate nõustamine, töö e-kogudega, digiteerimine jms. Kõik töötajad tegelesid ka RFID-elementide kleepimisega, mida tehti graafikute alusel kolmes kohas – raamatukogus Struve tänaval, Tartust seitsme kilomeetri kaugusel asuval hoiupinnal ja Rahvusarhiivi endises hoones asuvas ajutises lugemissaalis. Kui 2016. aasta suvega said RFID-elementid kleebitud kõigi lugemissaalide raamatutele, mida oli kokku umbes 200 000, siis 2017. aasta suve lõpuks lootsime valmis saada ülejäänud ligi miljoni raamatuga, mille tulevaseks asukohaks oli kavandatud lugejatele avatud avahoidla – Eesti suurte raamatukogude puhul unikaalne lahendus. RFID-elementide kleepimise käigus korrastati ka kirjeid ja parandati andmebaasi.

Kuigi lugejad raamatukokku lugema ei pääsenud, oli neil tagaukse kaudu võimalik kätte saada tellitud raamatuid ja neid tagastada. Lugemiseks olid avatud ajutised lugemissaalid. 2016. aasta 10. oktoobrist loodi Liivi tänaval endises Rahvusarhiivi hoones ja 2017. aasta 31. juulist Veski tänaval endises ERMi majas lugejatele võimalus kasutada arvuteid, printer-koopiamasinaid, autoriseeritud töökohta säilituseksemplaride lugemiseks, töötada rühmatööruumides ning kasutada ainepakkides olevaid väljaandeid. Seal korraldati ka Ööraamatukogu üritusi.

Raamatud, mida seni sai kasutada vaid lugemissaalides, muudeti kojulaenutatavateks. Kuna raamatukogu oli suletud, siis otsis saalist soovitud raamatu välja töötaja. Selle lahendusega olid inimesed väga rahul. Laenutatud väljaandeid sai

pikendada rohkem kordi kui varem, tellida sai ka e-posti või telefoni teel. Remondi ajaks kastidesse pakitud nimetusi sai tasuta tellida teistest raamatukogudest raamatukogudevahelise laenutuse kaudu. Et kasutajatega mitte sidet kaotada, püüdsime hoida kodulehel ajakohast infot remondi edenemise kohta ja tutvustada oma e-kogusid. Hakati koostama videopäevikuid, kus räägiti remondist, võimalustest peale remonti ning ka sellest, millega töötajad remondi ajal tegelevad, samuti RVList, teenustest, avaandmetest jm. Remondi venimisel tundsi rõõmu, et kogude hoiustamiseks sai valitud korralik uus hea ventilatsiooni ja küttega hoiupind, kus niiskus ja temperatuur olid reguleeritavad. Kui algselt plaaniti ruume rentida vaid mõneks kuuks, siis tegelikkuses olid kogud rendipinnal peaaegu kaks aastat. Niiskete ilmade ajal paigutasime hoiupinnale ka niiskusimuri, mille regulaarne tühjendamine oli taas üks lisatöid.

Peale kuudepikkusi vaidlusi (leping ehitusfirmaga AS YIT Ehitus öeldi ülikooli poolt üles jaanuari alguses, uus hange kuulutati välja mais) jõuti juristide vahendusel lõpuks mõlemaid pooli rahuldavale lahendusele. Eksperdid fikseerisid olukorra ja välja kuulutati uus riigihange. See oli edukas ja uue ehitajaga (hanke võitis ASi Ehitustrust ja OÜ Tallinna Ehitustrust ühispakkumus) algas töö 2017. aasta 14. augustil. Viivituse tõttu ehitustöödel tuli korraldada ka uus kolimishange, sest eelmine hankeleping lõppes. Õnneks võitis hanke sama firma (AVA-Ekspress), kes oli raamatukogu partneriks kogude pakkimise ja maja tühjendamise esimeses etapis.

Lepingu järgi oli hoone kõigi ehitustööde lõpp-tähtaeg 2019. aasta 9. jaanuar. Tööd ei alanud aga mitte ehitamise, vaid lammutamisega. Esmalt tuli likvideerida kogu senine praak: lõhkuda põrand hoidlast välja ja valada uus. Ka mujal oli hulgaliselt vaegtöid. Remont toimus mitmes etapis. Kõigepealt püüti valmis saada alad, mis olid lugejate majja pääsemiseks esmatähtsad: fuajee, esimene korrus koos avahoidlaga, teine korrus lugemis-

saalidega, trepikojad ja liftid ning majaesine plats. Nende tööde lõpptähtajaks prognoositi 2018. aasta jaanuari.

Ehitaja püsis graafikus ja avahoidla kogude lahti pakkimine algas õigeaegselt. Ligi miljoni raamatu kastidest väljavõtmine ja õigesti riulisse paigutamine oli ülisuur töö. Järjekorra hoidmine ligi 15 000 kasti puhul (mida on tulnud RFID-turvaribade kleepimiseks avada ja uuesti sulgeda ning eri kohtade vahel korduvalt transportida) oli keeruline. Kastidest välja tõstetud miljon raamatut tuli kõigepealt remonditolmust puhastada ja seejärel paigutada õiges järjestuses oma kohale.

Valmis!

Lugejatele avati maja 2018. aasta 25. aprillil esialgu osaliselt. 2018. aastal pääsesid külastajad vabalt fuajeesse ja kohvikusse ning raamatukogu teisele korrusele, kus olid valminud grupitööruumid, arvuti-klass, vanaraamatu ja käsikirjade lugemisaal ning konverentsikeskus.

Ehitaja lõpetas tööd 2018. aasta 31. augustil, neli kuud tähtajast varem. Maja pidulik avamine koos tänuüritusega toimus 2018. aasta 1. novembril. Kuna remondiga seotult tehti kogude paigutamisel mitmeid põhimõttelisi muudatusi, tuli kastikuhjade haldamisel kogu aeg silmas pidada uut paigutust. Näiteks liikusid seni A-korrusel asunud, enne 1945. aastat ilmunud raamatud C-korrusele, sund-eksemplarina saabunud nn A-eksemplarid, mis seni olid paiknenud eestikeelse kirjanduse kogu sees, viidi samuti C-korrusele, eestikeelsed ajakirjad paigutati peale remonti B-korrusele jne.

Kõigi osakondade kõiki 2018. aasta tegevusi mõju-tasid raamatukogu remont, kolimised ja kogude tagasi paigutamine. Viimane toimus muu töö kõrvalt (iga töötaja panustas umbes kaks tundi päevas). Kogude puhastamisel A-hoidlas osalesid kõik töötajad, kelle tervis seda vähegi võimaldas. Jätkati B- ja C-korruse kogude kohale panekuga.

Kaardikogu kapid olid remondi käigus kannatada saanud – pealt mõlgitud ja sahtlid kinni kiilunud. Taotlesime nende asendamist uutega. Uued kapid, mille kulud kattis kinnisvaraosakond, jõudsid raamatukokku alles 2019. aasta 30. jaanuaril. Head lahendust ei tekkinud seinakaartide jaoks. C-korruse kaardikogu tarbeks olid küll tellitud uued laiad riulid, aga see ei lahendanud suuremõõtmeliste rulli keeratud kaartide hoiustamise probleemi.

Vanade kaart- ja sedelkataloogide tagasikolimise oli samuti suur ja spetsiifiline tööloik enne maja täies ulatuses avamist. Ka kataloogikapid olid mõnevõrra kannatada saanud. Tuli otsustada, millised kataloogid jäävad lugejatesooni ja mida säilitatakse endises varjendis.

Kogude lahtipakkimine ja tagasipaigutamine lõppes 9. mail 2019. Usutavasti tundis iga raamatukogu töötaja ühtaegu nii rõõmu, väsimust kui põnevust uue alguse ees. Remont sai läbi – hakkama saime!

Ühel konverentsil ütles keegi kirjandusteadlane, et TÜ raamatukogu remont on võrreldav humanitaar-katastroofiga. Ja ta ei eksinud – oli üliõpilasi, kes olid sunnitud lõpetama ülikooli, ilma et neil oleks olnud võimalus raamatukogus käia.

Remonditud raamatukogus on lugejatel kasutada 3500 m² suurune avahoidla, palju rühmatööruume, hubasem söögituba, õdusam puhkeala, lastetuba, RFID-põhine turvasüsteem, ööpäevaringne välja-annete tagastamise võimalus, mugavamad töötingimused, värske ja kena interjäär jpm. Ühesõnaga – tänaste lugejate poolt oodatud, kaas-aegne ja mugav keskkond. Kahjuks jäi realiseerimata ööpäevaringselt avatud ala loomise mõte, aga loodetavasti leitakse lähiaastatel vahendid ka selle idee elluviimiseks.